

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI

Ro'yxatga olindi:
№ BD-60840400 – 1.22
29.08.2024 yil

"TASDIQLAYMAN"
O'quv ishlari bo'yicha prorektor
g. 29.08.2024 professor
Elmurodov A.A.
08.2024

EPIZOOTOLOGIYA VA INFEKSION KASALLIKLAR

ISHCHI O'QUV DASTURI (SILLABUSI)
(Sirtqi ta'lim 4-bosqich talabalari uchun)

Bilim sohasi: 800000 – Qishloq, o'rmon, baliq xo'jaligi va
veterinariya
Ta'lim sohasi: 440000 - Veterinariya
Ta'lim yo'nalishi: 60840400 - Veterinariya sanitariya ekspertizasi

Samarqand – 2024

Fanning ishchi o'quv dasturi (sillabusi) 202_yilda tasdiqlangan o'quv reja va fan dasturiga muvofiq ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar:

A.A.Qambarov - SamDVMChBU "Epizootologiya va infeksiyon kasalliklar" kafedrası dotsenti, veterinariya fanlari nomzodi

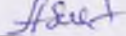
A.N.Xudjamshukurov - SamDVMChBU "Epizootologiya va infeksiyon kasalliklar" kafedrası mudiri, (PhD)

Taqrizchilar:

I.I.M. Yusupov SamDTU "Mikrobiologiya, virusologiya va immunologiya" kafedrası mudiri (PhD)

2.M.S. Kuzyev SamDU "Odam va hayvonlar fiziologiyasi va biokimyo" kafedrası mudiri dotsent, biologiya fanlari nomzodi

Fanning ishchi o'quv-dasturi "Epizootologiya va infeksiyon kasalliklar" kafedrasining 202_yil "___" dagi № ___ - son yig'ilishida muhokamadan o'tgan va fakultet Kengashida muhokama qilish uchun tavsiya etilgan.

Kafedra mudiri: **A.N.Xudjamshukurov**

Fanning ishchi o'quv dasturi "Veterinariya profilaktikasi va davolash" fakulteti kengashida muhokama etilgan va foydalanishga tavsiya qilingan (202_yil "___" № ___ - sonli bayonnoma).

Fakultet kengashi raisi **Sh.X.Qurbanov**

Kelishildi: O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i, professor v.b.: **Ro'ziqulov R.F.**

Fan Sillabusi
Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va
biotexnologiyalar universiteti

Fan to'g'risida ma'lumot

Fan shifri: **EIK1506**

Fan nomi: **Epizootologiya va infeksiyon kasalliklar**

Semestr/yil: **7-semestr/2024-2025-o'quv yili**

Kafedra: Epizootologiya va infeksiyon kasalliklar

Soatlar/kreditlar: **6,0 ECTS (28 auditoriya soati, 152 soat mustaqil ta'lim)**

Ma'ruza	Amaliy mashg'ulot	Laboratoriya mashg'ulotlari	Mustaqil ta'lim	Jami
10	10	8	152	180

Fan bo'yicha mashg'ulotlarning joylashuvi:

Auditoriya vaqti: dars jadvaliga asosan

Talablar:

Fan uchun mas'ul kafedra: **Epizootologiya va infeksiyon kasalliklar**

Instruktor to'g'risida ma'lumot: Qambarov A. A., dotsent.

Kafedra joylashgan joyi: **SamDVMChBU, 2-o'quv binosi, 210-xona**

Telefon: +99890-191-40-18 ish telefoni; mobil: +99890-191-40-18

E.mail. abqam@mail.ru Ish vaqti: Uchrashuvga ko'ra

I. Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarni epizootik jarayonning mohiyatini ilmiy asosda tushuntirish, odamlar, hayvonlar va parrandalarga xos bo'lgan infeksiyon kasalliklarni tez va to'g'ri aniqlash, boshqa kasalliklardan farqlash, kasallikni oldini olish va unga qarshi chora-tadbirlarni ishlab chiqish, xo'jalikni (ferma) sog'lomlashtirish usullari bo'yicha nazariy va amaliy bilimlarni shakllantirishdan iborat.

II. Fanning vazifasi – talabalarga infeksiyon kasalliklarning qo'zg'atuvchilari va kasallikni kelib chiqish sabablari bilan tanishtirib, veterinariya - sanitariya ishlarini, diagnostik usullarni, oldini olish va qarshi kurash chora-tadbirlarini veterinariya qonunchiligiga rioya qilgan holda o'z vaqtida ishlab chiqishni va tashkillashtirishni o'rgatishdan iborat.

III. Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- Infeksiya va uning turlari; patogen mikroorganizmlarning epizootik jarayondagi ahamiyati va ularning patogenligi; makroorganizm va tashqi muhit omillarining infeksiyon jarayondagi roli; epizootik jarayonning rivojlanish qonuniyatlari va epizootiyaning davrlari *haqida tasavvurga ega bo'lishi;*
- infeksiyon kasalliklarning epizootologiyasi, patogenezi, diagnostikasi, davolash, oldini olish va qarshi kurash chora-tadbirlarini o'tkazish *ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak;*

- infeksiya va uning turlari; patogen mikroorganizmlarning epizootik jarayondagi ahamiyati va ularning patogenligi; makroorganizm va tashqi muhit omillarining infeksiyon jarayondagi rolini; chorvachilik fermer xo'jaliklarini sog'lomlashtirish tadbirlarini, infeksiyon kasalliklarni oldini olish va qarshi kurash chora-tadbirlarini o'tkazish *malakasiga ega bo'lishi kerak*.

IV. O'qitish usullari:

Fanni o'qitish jarayonida zamonaviy uslublardan foydalanish, sohadagi muammolarni ta'limning ommaviy shakllari bilan bog'lab, talabalarining nazariy bilimlarini amaliy mashg'ulotlar orqali mustahkamlab borish lozim. O'quv materiallarini talabalar tomonidan unumli o'zlashtirish uchun ko'rgazmali qurollar o'qitishning texnik vositalari, epizootologiya va infeksiyon kasalliklar bo'yicha chop etilgan ma'ruza matnlaridan keng foydalanish, talaba bilimini baholash tizimini joriy etish. Ma'ruza mashg'ulotlarida ilg'or pedagogik texnologiyalar foydalaniladi.

"Epizootologiya va infeksiyon kasalliklar" kursini loyihalashtirishda quyidagi asosiy konseptual yondoshuvlardan foydalaniladi:

Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim.

Tizimli yondoshuv.

Faoliyatga yo'naltirilgan yondoshuv.

Dialogik yondoshuv.

Hamkorlikdagi ta'limni tashkil etish.

Muammoli ta'lim.

V. Fanning tarkibiy tuzilishi:

5.1. "Epizootologiya va infeksiyon kasalliklar" fanidan rejalashtirilgan ma'ruza mashg'ulotlarining kalendar tematik rejasi

Ma'ruza mashg'ulotlarining:			
№	mavzulari	rejasi	soat
1-modul. Kirish. Umumiy epizootologiya			
1.1	"Umumiy epizootologiya. Infeksiya va infeksiyon kasalliklar"	1.1.1. Umumiy epizootologiya asoslari. Fanning maqsadi, o'rganish uslublari va vazifalari. Fanning malakali mutaxassislarni tayyorlashdagi ro'li 1.1.2. Infeksiya va uning shakllari. Mikroorganizmning infeksiyani hosil bo'lishidagi ahamiyati va patogenlik xususiyatlari. 1.1.3. Makroorganizmni va tashqi muhit omillarini infeksiyaning hosil bo'lishidagi ahamiyati. 1.1.4. Infeksiyon kasalliklar dinamikasi va klinik shakllari.	2
2-modul. Bir necha tur hayvonlarga xos umumiy infeksiyon kasalliklar			
2.1	Kuydirgi kasalligi	2.1.1. Kuydirgi kasalligini o'rganilish tarixi va geografik tarqalishi, uning	2

13. [www.veterinarv@actavis.ru](mailto:veterinarv@actavis.ru)

VIII. Baholash

Talabalarining fanlarni o'zlashtirishi 5 ballik tizimda baholanadi.

5 (a'lo) baho:

Xulosa va qaror qabul qilish;

Ijodiy fikrlay olish;

Mustaqil mushohada yurita olish;

Olgan bilimlarini amalda qo'llay olish;

Mohiyatini tushunish;

Bilish, aytib berish;

Tasavvurga ega bo'lish;

4 (yaxshi) baho:

Mustaqil mushohada yurita olish;

Olgan bilimlarini amalda qo'llay olish;

Mohiyatini tushunish;

Bilish, aytib berish;

Tasavvurga ega bo'lish;

3 (qoniqarli) baho;

Mohiyatini tushunish;

Bilish, aytib berish;

Tasavvurga ega bo'lish;

2 (qoniqarsiz) baho:

Dasturni o'zlashtirmaganlik;

Fanning mohiyatini bilmaslik;

Aniq tasavvurga ega bo'lmaslik;

Mustaqil fikrlay olmaslik.

2.	Kuydirgi kasalligi diagnostikasi va qarshi kurashish tadbirlari.	qoidalar. 2.1.Kuydirgi kasalligi qo'zg'atuvchisi. 2.2.Kuydirgi kasalligi diagnostikasi. 2.3.Kuydirgi kasalligiga qarshi kurashish tadbirlari.	2
3.	Tuberkulyozni aniqlash, oldini olish va qarshi kurash chora-tadbirlari.	3.1.Tuberkulyozni qo'zg'atuvchisi. 3.2.Tuberkulyozni diagnostikasi. 3.3.Tuberkulyozni aniqlash, oldini olish chora-tadbirlari.	2
4.	Qoramollarning qorason kasalligini diagnostikasi, oldini olish va qarshi kurash chora-tadbirlari.	4.1.Qoramollarning qorason kasalligi diagnostikasi. 4.2.Qoramollarning qorason kasalligini oldini olish tadbirlari. 4.3.Qoramollarning qorason kasalligiga qarshi kurash chora-tadbirlari.	2
5.	Parrandalarning N'yukasl kasalligini diagnostikasi, oldini olish va qarshi kurash chora-tadbirlari.	5.1.Parrandalarning N'yukasl kasalligini diagnostikasi. 5.2.Parrandalarning N'yukasl kasalligini oldini olish tadbirlari. 5.3.Parrandalarning N'yukasl kasalligiga qarshi kurash chora-tadbirlari.	2
Jami:			10

5.3. "Epizootologiya va infeksiyon kasalliklar" fanidan rejalashtirilgan laboratoriya mashg'ulotlarining kalendar tematik rejasi

Laboratoriya mashg'ulotlari:			
№	mavzulari	rejasi	Soat
1.	Kuydirgi kasalligini aniqlash.	1.1.Kuydirgi kasalligida patmaterial olish. 1.2.Kuydirgi kasalligida patmaterialni laboratoriyaga jo'natish. 1.3.Kuydirgi kasalligini serologik va biologik tekshirish.	2
2.	Tuberkulyoz kasalligini aniqlash.	2.1.Tuberkulizatsiya. 2.2.Tuberkulyozga patmaterial olish. 2.3.Tuberkulyozni patanatomik tekshirish.	2
3.	Brusellyoz kasalligini aniqlash.	3.1.Brusellyozni allergik usulda tekshirish. 3.2.Brusellyozni serologik usulda tekshirish. 3.3.Brusellyozni klinik tekshirish.	2
4.	Parrandalarning N'yukasl kasalligiga diagnoz quyish usullari	4.1.Jasadni yorish usullari. 4.2.Patmaterial olish tartibi. 4.3.Laboratoriyaga jo'natish tartibi.	2

Jami:		8

VI. "Epizootologiya va infeksiyon kasalliklar" fanidan rejalashtirilgan talabalar mustaqil ta'limining kalendar tematik rejasi

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Amalga oshirish mexanizmi	Hajmi (soatda)
1.	Kafedra olimlarining infeksiyon kasalliklarni o'rganishga qo'shgan xissalari.	Taqdimot tayyorlab individual topshirish	6
2.	Kafedrada tayyorlangan vaksinalar va boshqa biologik preparatlar.	Taqdimot tayyorlab individual topshirish	6
3.	Infeksiyon kasalliklarning guruhli profilaktikasi.	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
4.	Qo'chqorlarning epididimiti.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	8
5.	Qotma kasalligi	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
6.	Botulizm kasalligi.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	8
7.	Tulyaremiya kasalligi.	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
8.	Leykoz.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	8
9.	Qu – isitma kasalligi.	Taqdimot tayyorlab individual topshirish	6
10.	Paratuberkulyoz.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	8
11.	Otlarning manqa kasalligi	Adabiyotlardan foydalanib amaliy	6
12.	Otlarning rinopnevmoniya kasalligi	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	8
13.	Qo'ylar xlamidiozli aborti.	Taqdimot tayyorlab individual topshirish	6
14.	Virusli gastroenterit.	Taqdimot tayyorlab individual topshirish	6
15.	Buzoqlar rotavirusli enteriti.	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
16.	Buzoqlar koronavirusli enteriti.	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
17.	Plevropnevmoniya.	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6

18.	Cho'chqalarning o'lati.	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
19.	Nekrobakterioz.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	8
20.	Parrandalarning Marek kasalligi	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	4
21.	Parrandalarning gambira kasalligi	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	8
22.	Quylarning meksomotoz kasalligi	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	4
23.	It va mo'ynali hayvonlarning o'lat kasalligi	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	8
Jami:			152

VII. Adabiyotlar

VII. Adabiyotlar

Asosiy adabiyotlar

1.Salimov X.S., Qambarov A.A., Salimov I.X. "Epizootologiya va infeksiyon kasalliklar" darslik. Lesson Press MChJ nashriyoti 2021 yil.

2.Salimov X.S., Qambarov A.A. "Epizootologiya" darslik. F.Nasimov nashriyoti 2016 yil.

Qo'shimcha adabiyotlar

3.Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. "Toshkent. "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 yil. – 52 bet.

4.Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezigulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. Toshkent. "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 yil. – 36 bet.

5.Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti. 2022 yil. – 416 bet.

6.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5696 son Farmoni.

7.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-187-son qarori.

8.Шевченко А.А., Джаилиди Г.А., Шевченко Л.В., Черны О.Ю.Диагностика инфекционных болезней животных (учебное пособие). – Краснодар, 2014 год.

9.M.Jackson Veterinary clinical pathology. America 2010 year.

Axborot manbaalari

10.www. Ziyo.net.uz.

11. www.veterinariya.medsinasi.uz

12. [www.sea@mail.net21.ru](mailto:sea@mail.net21.ru)

		epizootologiyasi. 2.1.2.O'zbekistonda o'rganilish darajasi, uning iqtisodiy zarari. 2.1.3.Infeksiyon kasalliklarning etiologiyasi, epizootologiyasi. 2.1.4.Kasallik qo'zg'atuvchisining manbai, rezervuari va tarqalish xususiyati.	
2.2	Tuberkulyoz	2.3.1.Tuberkulyoz kasalligini o'rganilish tarixi va geografik tarqalishi, uning epizootologiyasi. 2.3.2.O'zbekistonda o'rganilish darajasi, uning iqtisodiy zarari. 2.3.3.Infeksiyon kasalliklarning etiologiyasi, epizootologiyasi. 2.3.4.Kasallik qo'zg'atuvchisining manbai, rezervuari va tarqalish xususiyati.	2
3-modul. Bir tur hayvonlarning infeksiyon kasalliklari			
3.1	Qorason kasalligi	3.1.1.Qorason kasalligining tavsifi, o'rganilish tarixi. 3.1.2.Iqtisodiy zarari, epizootologiyasi, klinik belgilari. 3.1.3.Diagnoz, qiyosiy diagnost, davolash. 3.1.4.Immunitet, oldini olish va qarshi kurash chora-tadbirlari.	2
4-modul. Parrandalarning infeksiyon kasalliklari			
4.1	Parrandalarning N'yukasl kasalligi	4.1.1.Parrandalarning N'yukasl kasalligini tavsifi, o'rganilish tarixi. 4.1.2.Iqtisodiy zarari, epizootologiyasi, klinik belgilari. 4.1.3.Diagnoz, qiyosiy diagnost, davolash. 4.1.4.Immunitet, oldini olish va qarshi kurash chora-tadbirlari.	2
Jami:			10

5.2. "Epizootologiya va infeksiyon kasalliklar" fanidan rejalashtirilgan amaliy mashg'ulotlarining kalendar tematik rejasi

Amaliy mashg'ulotlarning:			
№	mavzulari	rejasi	Soat
1.	Infeksiyon kasalliklar va kasallangan hayvonlar bilan ishlash tartib-qoidolari.	1.1.Infeksiyon kasallikni aniqlash. 1.2.Kasal hayvonlarni qabul qilish. 1.3.Kasal hayvonlar bilan ishlash tartib	2